

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 13/04-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. januára 2004 predbežne prerokoval sťažnosť J. O., bytom B., vo veci porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Nc 46/98 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. O. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2002 doručená sťažnosť J. O., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou sa sťažuje na porušenie jeho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného v čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na porušenie práva na nedotknuteľnosť obydlia zaručeného v čl. 21 ods. 1 ústavy, na porušenie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Nc 46/98.

Sťažovateľ uviedol, že 5. mája 1998 podal proti obchodnej spoločnosti M. M. B. M., spol. s r. o., so sídlom v Bratislave (ďalej len „odporca“), okresnému súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia, na základe ktorého by bol odporca povinný znášať užívanie štvorizbového bytu č. 2 na Šulekovej ulici č. 3 v Bratislave sťažovateľom až do právoplatného skončenia veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 220/95.

Okresný súd návrhu sťažovateľa 27. mája 1998 uznesením č. k. 19 Nc 46/98-5 vyhovel. Po odvolaní odporcu však Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. septembra 1998 sp. zn. 20 Co 255/98 napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľ namieta, že okresný súd v rozpore s čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru o jeho návrhu na vydanie predbežného opatrenia do podania tejto sťažnosti nerozhodol a nevytýčil ani termín ďalšieho konania. Sťažovateľ ďalej namietal i to, že *„nekonaním Okresného súdu Bratislava I nemôžem užívať môj byt na Šulekovej č. 3 v Bratislave, v ktorom mi protiprávne bráni spoločnosť M. M. B. M., s. r. o., čím sa porušuje čl. 21 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 ústavy“*.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby *„Ústavný súd dospel k záveru, že na Okresnom súde Bratislava I v konaní č. 19 Nc 46/98-5 došlo k súdnym prieťahom a zaväzuje odporcu k vyplateniu 250 000,- Sk navrhovateľovi do 14 dní od doručenia rozhodnutia“*.

Sťažovateľ vzhľadom na svoju nepriaznivú sociálnu situáciu požiadal o ustanovenie právneho zástupcu pred ústavným súdom, pričom k svojej žiadosti pripojil aj potvrdenie o svojich osobných, majetkových a zárobkových pomeroch a ďalšie doklady potvrdzujúce jeho sociálnu odkázanosť.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa ods. 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv alebo slobôd (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa ods. 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy

vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Predmetom konania pred ústavným súdom je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Nc 46/98 došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. V napadnutom konaní sa sťažovateľ domáhal nariadenia predbežného opatrenia, na základe ktorého by bola obchodná spoločnosť M. M. B. M., spol. s r. o., povinná znášať užívanie štvorizbového bytu č. 2 na Šulekovej ulici č. 3 v Bratislave sťažovateľom až do právoplatného skončenia veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 220/95.

1. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného v čl. 19 ods. 2 ústavy a porušenie práva na nedotknuteľnosť obydlia zaručeného v čl. 21 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Nc 46/98 z dôvodu, že „nekonaním Okresného súdu Bratislava I nemôžem užívať môj byt (...)“, bolo treba sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú, pretože medzi napadnutou

nečinnosťou okresného súdu a medzi porušením základného práva na ochranu jeho súkromia a práva na nedotknuteľnosť obydlia nie je relevantná priama súvislosť. Podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia okresnému súdu totiž ešte nie je zaručený úspech, a preto tvrdenie sťažovateľa, že nečinnosťou súdu malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 21 ods. 1 ústavy, je zjavne neopodstatnené. Ústavný súd preto v tejto časti jeho sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Predmetom návrhu je aj tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Nc 46/98 na nariadenie predbežného opatrenia (§ 74 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku) dochádza k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd konštatuje, že zo skutočností uvedených v sťažnosti a okolností, za ktorých malo dôjsť k porušeniu práv podľa označených článkov ústavy a dohovoru, nemožno vyvodiť, že by namietané konanie na nariadenie predbežného opatrenia v danom prípade mohlo ukončiť stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ podľa vlastných tvrdení nachádzal v súvislosti s namietaným postupom okresného súdu.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že základným účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (a obdobne aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. I. ÚS 100/03). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie štátneho orgánu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

Ústavný súd nahliadnutím do zapožičaných na vec sa vzťahujúcich spisov okresného súdu zistil, že obchodná spoločnosť M. M. B. M., spol. s r. o., so sídlom v Bratislave, proti ktorej smeroval návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, nebola účastníkom konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 220/95, teda v tomto konaní o určenie výlučného nájomcu bytu a zrušenie práva spoločného nájmu k bytu sa nerozhodovalo aj o právach a povinnostiach menovanej obchodnej spoločnosti, ale o právach a povinnostiach sťažovateľa a jeho bývalej manželky. Okrem toho z rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave z 15. októbra 2003 č. k. 12 Co 544/02-176, ktorým bol právoplatne potvrdený rozsudok okresného súdu z 15. mája 2002 č. k. 14 C 220/95-142, vyplýva, že sťažovateľ už v roku 1992 *„trvale opustil spoločnú domácnosť, ktorú s navrhovateľkou viedli v 4-or izbovom byte na Šulekovej ul. č. 3 v Bratislave“*, a preto mu už v uvedenom roku zaniklo právo nájmu k tomuto bytu. Sťažovateľ sa teda v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 19 Nc 46/98 domáhal nariadenia predbežného opatrenia k bytu, ku ktorému, ako to vyšlo najavo, už nemal právo nájmu a ani žiadny iný právny nárok, od ktorého by prípadne odvodil svoje užívacie právo, ktoré mienil daným predbežným opatrením zabezpečiť.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup okresného súdu v predmetnom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie bez ďalšieho kvalifikoval ako porušenie základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti aj v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2004